

תנאי החתימה.

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 10.50 קראנען, לחצי שנה: 5.25 קראנען, לרבע שנה: 2.70 קראנען.

ברוסיה: לשנה: 4 רו"כ, להצי שנה: 2 רו"כ, לרבע שנה: 1 רו"כ.

בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פרנק

ההותמים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם.
דמי החתימה יוכלו לשלם גם לשעורין: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורס).

מחיר כל נומר 10 קאפ', 25 העללער.

עם „הפדגוג":

באוסטריה־אונגריה:
לשנה: 15.50 קראנען, לחצי שנה: 7.75 קראנען, לרבע שנה 3.90 קראנען.

ברוסיה:
לשנה: 6 רו"כ, לחצי שנה: 3 רו"כ, לרבע שנה 1.50.

בשאר ארצות:
באשכנז לשנה: 13 מארק, באנגליה לשנה: 12 שיללינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פרנק.
בעד חלוף האדריסה 20 קאפ.

מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פטיט 38 ה', 15 ק'.

קְרָקוֹי, יום ד', ו' תמוז תרס"ג. גליון לה. Krakau, 1 Juli (18 Juni) 1903.

תֹּכֶן: יודעי עוף (אגדה), הילני ניבלום, תרגום מרדכי יגפן. — מפל מים שהתקשה והיה לאבן (ציור). — בימי הבציר (מחיי הילדים בארץ ישראל. המשך), חמדה בן־יהודה. — משלי לפונטין: האלון וקנה הסוף (עם ציור). ש. ל. גרדון. — הצועגית העבריה (ספור. המשך), יהודה שטינברג. — רבינזון (מחזה לילדים. סוף), תרגום בן־צבי. — ידיעות שונות. — פתרון חידה. — נדבות. — מודעות.

הננו מתכבדים להזכיר את מנויי ה„עולם קטן" כי הגליון 39 הבא הוא האחרון לרבע הזה (השלישי) ואלה שנמנו רק על רבע שנה (או על שלשה רבעי שנה מראשית שנת תרס"ג) יואילו להזדרז ולחדש את חתימתם, לבל תהיה הפסקה במשלוח הגליונות אליהם. המחדשים את התימתם יואילו לשלוח אלינו את האדריסא הנדפסת שלהם או להודיענו את המספר שעל אדריסתם בדיוק.

המו"ל.

יוֹדְעֵי עוֹף.

(אַגָּדָה.)

מֵאֵת

הֵילֵינֵי נִיבְּלוּם.

אַךְ הֵאִיר הַבֹּקֶר שֶׁל יוֹם הַקַּיִץ הַנֶּחְמָד, וַתּוֹפַע הַשֶּׁמֶשׁ הַבְּהִירָה בְּקַרְנֶיהָ הַנּוֹצְצוֹת עַל פְּנֵי הַנָּהָר הָרָחָב, אֲשֶׁר מֵימָיו שׁוֹטְפִים דֶּרֶךְ חֹרֶשׁ מֵצַל וּמִתְפַּתְּלִים בִּמְרוּצָתָם הַרְחֵק, הַרְחֵק אֶל הַיָּם הַגָּדוֹל וְהֶעָמֹק.

וְעַל גְּדוֹת הַנָּהָר צָמְחוּ אַלּוֹנִים רָמִים, וְעַנְפֵיהֶם הָאֲרֻכִּים הָיוּ שְׁלוּחִים אֶל הַנָּהָר, וְשָׁם הִתְנַשְּׂאוּ צִמְחֵי הָאִירוּס [1]) הַצָּהֹב וְהֶעָלִיז עַל גִּבְעוֹלֵיהֶם הָאֲרֻכִּים וְהַזְּקוּפִים.

[1]) איריספפלאנצע, *Ирисъ.*

מיונם היה כגדוד אבירים צעירים השוכנים בתוך יער של כידונים וחניתות ירוקים. על פני המים צפו במנוחה פרחים לבנים, גדולים, ויִרחצו רגליהם במים הזכים וראשיהם – בגלי אור השמש הברה. ובאויר, מעל האירוס הצוהל והפרחים הצנועים השחאים, רחף חרגל אחד וינענע בלי הרף בכנפיו הקטנות. רגע ירד מטה וכרגע התנשא שנית למעלה ויִנוצץ באויר הזך כקרן השמש המחליקה על פני גלי המים ונושקתם. והוא שב וישנה וישלש את מעשהו זה פעמים רבות, ובכל העת ההיא שרק בלחש את שירתו באזני הפרחים היפים, וכל גוו הקטן וכנפיו השקופות רעדו משמחה.

– האח, אני עף! האח, אני עף! – שר החרגל בלאט ויברק בכנפיו הקלות – האח, מה מיטיב אנכי לעוף! אין אשר ידמה לי בזה! אתן, שושנים גאות, עומדות אתן תמיד על המשמר על שפת הנהר ומתבוננות רק אל הגלים השובבים הנושקים את גבעוליכם־רגליכם. גם אתם, פרחים, פרחי שלג – אמנם יפים מכם לא ראיתי מעודי, ואני הרבה, הרבה ראיתי, – אך מתנועעים אתם על פני המים, מתנועעים, ולא תרומו אף כמלא אצבע! ואולם נסו נא להביט אלי וראיתם – ואני פורח ופורח ואת השמים ואת הארץ אני מלא! בחפצי – ואני יורד אל פני המים, וכמעט אגע בם בכנפי ומביט אל נבכיהם פנימה. ובחפצי – והנני מתרומם כרגע למעלה, מרקיע שחקים ומתרחץ ביפעת השמש ואז – גבה אני מכן, פרחים נחמדים, גבה, גבה מאד! יכול אני, אם רק אבה, לצאת במחול טרילי־טרילי־טרילי... להטלטל, התבוננו נא, ולעוף אנה ואנה כנוצה קלה! ועתה, ראו נא! הנה כמו נטעתי על מקומי, כקרן השמש באויר, ורק כמעט כמעט שאני מניד את גופי ומניעו... עתה, הביטו, אני מסתובב סביב סביב ומדי עופפי מחוף אחד אל משנהו אני מצייר באויר חצאי־עגול גדולים!... ואם יש את נפשי – אני נח רגע, אבל רק רגע, רגע קטן, על פרח יפה אחד, ואנכי מתבונן אל גביעו הגדול והשקוף... ראשי סובב עלי ממש, כגלגל מדי זכרי, כי יכול אני לעוף, לרחף ולשוטט... האח! לו ידעתם אתם את סוד התעופה! ואתם הן לא ידעתם זאת ואף אחד מכם איננו יודע לעוף כמוני! האח, האח!...

ונעלם פתאם החרגל ואיננו.

ברגע הזה מהרה לבא כחץ מקשת דרור קטנה שחורה; כנפיה היו ארכות מאד, ומתחתיהן נשקף ראשה הקטן והיפה; היא רפרפה על פני המים במהירות נפלאה ותצפצף בקול רם ועלז:

„צויק, צויק! הרואים אתם מה מיטיבה אני לעוף! אין אשר ישוה לי בזה!"

וכרגע העבירה את החרגל במטופו.

„צויק, צויק! האח, מה טובים החיים לאלה היודעים לעוף! בדעתך כי יכול אתה לעוף אז, נפלא הדבר, קשה לך לשבת במנוחה על מקומך; איזה כח נעלם מושך אותך להתרומם למעלה ולהמריא במרום. בחפצי – אני מותחת את כנפי כשני מפרשים וכהרף־עין והנני כבר ברקיע השמים, ולהפך, ברצוני -- ואני נופלת כאבן ארצה; אבל חיש אשוב שנית לרפרף ולהסתובב באויר. ושם, למעלה מסביבותיך, האח, אויר זך, אור נעים ונגה־שמש... ואף אם אחפץ להיות בקצה הארץ גם זה לא יבצר ממני!.. האח, אם יש רק הרצון – ואני!... עתה, הבה, ארדה למטה, אל המים כדי להרטיב מעט את כנפי, ועתה, הבה, שנית למעלה, למעלה, מהרה, מהרה! הוי מתעלפת אני, פשוט, משמחה... ומחוי מתמלט מבלי משים: צויק, צויק!"

ונעלם פתאם הדרור ואיננו.

ומאחרי עצי הלבנה קם איזה רעש והמלה מוזרה. דרך עבי־היער היו מתוחים חוטי הטלגרף; והחוטים האלה, אשר נוצצו בזהר השמש כמיתרי הכנור המו מאד. ובהמיה המוזרה הזאת נשמע: „אנחנו ממהרים לעוף הרבה יותר מהחרגל והדרור. אנחנו טשים ויחד עם זה נוביל אתנו מחשבות ודברים הרחק הרחק אל אפסי ארץ. אנחנו לא נעזר ברוח, בשמש ובסער. לנו כנפי־קסם, אשר בעזרתן נוליך רעיונות, ניבים ומבטאים; ואף הספיקו להתמלט מפי האיש ואנחנו כבר נשאנום אל אלפי אלפים פרסה הרחק ממקום יצירתם! אנחנו לא נדבר בקול רם, לא נצפצף כדרור ולא נשרק כחרגל, כי נדר נדרנו לשים מחסם לפינו, ואנחנו אמנם ידוע נדע איך להסתיר סוד לבל יגלה, והאם יש היודע את אשר נוביל, למשל, עתה!"

והחוטים צללו והמו מאד.

ובמרומים על פני היער הבקיע את האויר נשר גדל־הכנפים. הוא התרחץ בענג בקרני השמש והישיר להביט [1]) אל הארץ מתחת.

– מה נקלה וקטן שם הכל מתחת! – חשב הנשר בלבו – היערים שפלים, הצפרים קטנות ומה מאד משפילות הן כלן לעוף!... ואני!... אני – משוטט פה במרחביה; אף הברה אחת מתשואות החיים שם מטה לא תגיע עדי. אוהב אני את שן הסלע הרם. שם אחיה במנוחה ואתבונן מבלי מפריע, הרחק הרחק אל ארבע רוחות השמים. את קני הכינותי לי על ראש הענק הזה. אולם גבה כל הדברים אשר על פני האדמה שפל הוא בעדי. רק בהאבירי מראש הסלע למרום השמים, אז רק אז אני מרגיש את עצמי חפשי; אז אני מפרש את כנפי הארכות ומתנשא וטובל בזרמים הנעימים והקרירים של אויר

[1]) רכיט ישר.

הֶהָרִים. שָׁם לְמַעְלָה בְּשַׂחֲקִים עוֹשֶׂה אֲנִי עִגּוּלִים, עִגּוּלִים גְּדוֹלִים וּמַבִּיט עַל הָאָרֶץ הַקְּטַנָּה וְהַשְּׁפָלָה. אֵין גַּם אֶחָד אֲשֶׁר לוֹ כְנָפַיִם חֲזָקוֹת מִכַּנְפֵי אָנִי, וְאֵין אַף אֶחָד אֲשֶׁר יוּכַל לְהַעֲבִירֵנִי בִּמְעוּפוֹ. הֶאָח! אֵין מֵיטִיב לָעוּף כָּמוֹנִי!...

וַיִּטְבַּע הַנֶּשֶׁר בִּמְרוֹמֵי אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר תִּצְלַל הָאֶבֶן תְּהֹמוֹת.

וּלְמַעְלָה מִמַּעַל לַנֶּשֶׁר נִשֵּׂאת עָב קַלָּה וּקְטַנָּה, אֲשֶׁר הִזְהִירָה לִבְרַק הַשֶּׁמֶשׁ, כְּשֶׁלֶג עַל רָאשֵׁי הֶהָרִים.

לָעוּף! לָעוּף! — קָרְאָה הָעָב — רַק לָעוּף וְלָטוּשׁ תָּמִיד בְּלִי הֶרֶף, בְּלִי נוֹחַ, לֹא עַל סְלָעִים וְצוּרִים וְלֹא עַל כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ אֵיזֶה קֶשֶׁר עִם הָאֲדָמָה... לָעוּף לִרְאוֹת וּלְהִנָּשֵׂא בִּתְכֵלֶת הַשָּׁמַיִם הָעֲמֻקָּה — אֵלֶּה הֵם הַחַיִּים הָאֲמִתִּים!... לִי אֵין כְּנָפַיִם, אָנֹכִי לֹא אֶתְנוֹעֵעַ מֵעַצְמִי; אוּלָם כֹּחַ נִסְתָּר יְדַחֲפֵנִי וְיִשָּׂאֵנִי הָלְאָה הָלְאָה וַאֲנִי — מַחֲלִיקָה וְשָׁטָה בַּאֲוִיר הָרָקִיעַ וּמְשַׁנָּה כְּפַעַם בְּפַעַם אֶת הָאוֹרוֹת וְהַצְּלָלִים... אוֹי לָכֶן, צִפֳּרִים קְטַנּוֹת וְרַכּוֹת! אַתֶּן תִּגְוַעְנָה וְתִפֹּלְנָה אַרְצָה. גַּם אַתָּה, נֶשֶׁר, מֶלֶךְ הַצִּפֳּרִים. יוֹם יָבֹא וְגַם אַתָּה תּוֹרִיד בְּלִי כֹחַ אֶת כְּנָפֶיךָ הַמּוּצָקוֹת וְתָמוּת שָׁם עַל רֹאשׁ סַלְעֶךָ. וַאֲנִי — לֹא אִירָא מָוֶת! לָנֶצַח אֶחְיֶה, אֶחְיֶה וְאָעוּף! אֲנִי טָשָׁה וְעָפָה, וְעַד אֲשֶׁר אִמַּס בָּאֲוִיר וָאוֹר! וְגַם אָז אָעוּף, גַּם אָז אָנוּעַ!"

וְנֶעֶלְמָה הָעָב מֵאַחֲרֵי יֶתֶר הֶעָבִים, עָבֵי עֲרָפֶל, וְאֵינֶנָּה.

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה עָמַד מַטָּה בְּגַן קָטָן שֶׁעַל שְׂפַת הַיָּם נַעַר קָטָן תַּחַת עֵץ־תַּפּוּחַ פּוֹרֵחַ בַּהֲדָרוֹ אֵצֶל בַּיִת קָטָן וְנָמוּךְ.

הַרְבֵּה הַרְבֵּה זְמַן עָמַד וַיִּתְבּוֹנֵן אֶל הָעֲנָפִים הָרַעֲנַנִּים הָעֲטוּפִים בְּצִיצֵי־תַפּוּחַ לְבָנִים וְרַכִּים, אֶל הַשֶּׁמֶשׁ הַבְּהִירָה אֶל הַשָּׁמַיִם הַכְּחוּלִים וְאֶל הֶעָבִים הַקַּלִּים. פִּתְאֹם פָּרַשׂ אֶת אֶת יָדָיו הַקְּטַנּוֹת אֶל עָל וּבְהֶאֱנָחוֹ מֵעִמְקֵי לִבּוֹ אָמַר:

— אֵל אֱלֹהִים! מַה מְּאֹד אֲרַחֶמְךָ עַל אֲשֶׁר יָצַרְתָּ אֶת הָעוֹלָם הַיָּפֶה וְהַנֶּהְדָּר הַזֶּה! מַה מְּאֹד חָפַצְתִּי לְחַבֶּקְךָ וּלְנַשְּׁקֶךָ!"

וּמִשְׁאֶלֶת לֵב הַנַּעַר הַזֹּאת נִשְּׂאָה לְמַעְלָה מֵעַל הַיַּמִּים וְהַיְּעָרוֹת, לְמַעְלָה מֵעַל הַחַרְגֹּל וְהַדְּרוֹר, לְמַעְלָה מֵעַל הַנֶּשֶׁר הַמָּהִיר וְהָעָב הַבְּהִירָה, וַתַּעַל לִמְרוֹמֵי אֵין קֵץ וַתִּפֹּל כְּקֶרֶן אוֹר בְּהִירָה לְרַגְלֵי הֲדוֹם כִּסֵּא אֱלֹהִים.

תִּרְגֵּם מָרְדְּכַי גֶּפֶן.

מַפַּל־מַיִם שֶׁהִתְקַשֶּׁה וְהָיָה לְאֶבֶן אֵצֶל פַּמְבּוּק־סִילֶזִי.

בימי הבציר.

(מחיי הילדים בארץ ישראל).

ב.

במערת צדקיהו.

(המשך).

אומרים אמור, בני, כי המערה הזאת ארכה, ארכה. חושבים כי היא נמשכת עד יריחו. אולם אי אפשר להגיד דבר ברור, כי שום איש, התשמעו, בני, שום איש לא הצליח לעברה כלה ולשוב. לפני שנים מספר רצו תירים אנגלים לבקר מערה זו בלי כל מורה דרך. לשוא הזהירו בהם לכת לבלתי לבדם, לשוא התרו בהם כי תעה יתעו וכי אבוד יאבדו... הם ענו בקרירות רוח:

המערה הזאת מובילה עד יריחו, ועל כן אם נלך ישר לפנינו – נבוא לעיר התמרים, ואין לנו צרך בכל מלוה ומורה דרך.

האנגלים באו אל תוך המערה ולא שבו... התשמעו, בני, הם לא שבו!... כנראה, כבו נרותיהם, אחרים לא עלה בידם להדליק ובחשכה תעו ויאבדו דרך, ולא יכלו גם לשוב על עקבותיהם. יש פה חגוים ודרכים צדדיים, הביטו נא, בני, פה ושם, ובנקל תבוך גם תתעה בכל צעד. בלי מורה דרך אסור ללכת!...

— ואם כן – שאלתיו, — מתו פה האנגלים האלה?

— כן, מתו, ואולי אלה הן עצמותיהם. — ענה סלימן. התבוננתי סביבי וראיתי עוד עצמות, עוד ועוד...

— נשוב נא, נשובה הביתה, — התחננתי לסלימן בקול בוכים. אך יתר הילדים צחקו ולעגו לי וקראו לי „כפרי" והלכנו הלאה הלאה. ואני חפצתי אך אחת: לברח, לנוס מפה, לצאת החוצה, באויר! המערה היתה לי לבית כלא. עיני היו מלאות דמעות ומאום לא ראיתי ובקרב לבי קללתי את הנערים הירושלמים אשר קראו בקול אחד:

— סלימן, סלימן! נלך עד יריחו!

רגלי האחת החליקה והרגשתי מים בנעלי. עוד פסיעה ועמדתי בשתי רגלי בתוך נקע מים קטן.

— מים! – קראתי ביאוש.

— מים! מים! — ענו חברי, — מעין, ברכה, נהר בתוך מערה! — צעקו מכל צד וירקדו סביבי, ונרותיהם בידיהם, כשדים קטנים. וכשיצאתי מתוך הנקע, ראיתי, איך טפות, טפות נוטפים מהחורים אשר בקיר ויורדות לאט לאט לארך הכתל ונופלות על קרקע המערה. עוד אני מתבונן אל הטפות הנוזלות על הקיר. והערבי נגש אלי ויאמר:

— רצונך, חביבי, לשמע עוד אגדה?

אם אחפץ? בודאי, ספר נא, ספר!

— אגדה, אגדה! — הריעו יתר התלמידים קול אחד.

ויאמר סלימן:

– דעו לכם, בני, כי יש יום אחד בשנה, הוא יום תשעה באב שלכם, שבו תהפכנה טפות המים האלה לדם. התבינו, טפות דם יורדות ויורדות, ומי הנקע יאדימו כלם. ואומרים כי טפות הדם האלה הן דמעות הצדיקים והחסידים הגדולים מימים קדמונים, המתאבלים ובוכים על חרבן ירושלים, על חטאת אבותיכם ועל חטאותינו אנו. כן, בני, חטאים ופושעים הננו כלנו... הה, ימחל לי אלהים, יסלח לי, ישכח עונותי, אמן!... ובדברו ככה, כרע הזקן על ברכיו ויפרש את שתי ידיו ויתפלל כמנהג הערבים במשך רגעים מספר תפלה חרישית. האור הכהה של נרותינו האיר את הפנים הקמוטים של סלימן, גם הנקע, האבנים, והעפר אשר מסביב היו באמת אדמדמים...

אחרי תפלת הערבי החלונו לשוב. בכל צעד וצעד אשר שבנו דפק לבי משמחה. קוי אור ראיתי בתוך החשכה, ובאמת, זמן מה אחרי כן נראה לפנינו כמין כוכב בהיר, ומדי קרבנו אליו גדל והזהיר יותר ויותר: אלה היו קרני האור החודרות מבחוץ. קרבנו אל הפתח, וכלנו פה אחד קראנו:

— האח, הפתח, הפתח!

סלימן יצא האחרון ויפקד את כלנו: „אחד, שנים, שלשה... עשרה... חמשה עשר... עשרים, שנים ועשרים [1] כלכם, על עיני ועל זקני!" — ויסגר סלימן המערה עם כל סודותיה ואולי גם עם קבריה...

— התחפצו עוד לישן? — שאל גדעון את חבריו.

— לישן? חס וחלילה! — ענה אבנר בשם כלם.

– ברוך השם, לפחות, כפרתי על עון הגבינה הצלויה; ועתה ספר אתה, אבנר, הבה, בכבוד!

מהמרתף הגיעו קולות שונים וקריאות מערבות, צהלת סוסים ופעמוני הגמלים ונערת חמורים, נעירה ארכה, ממשכה...

ויצחק אבנר בקול גדול ויאמר:

— כן, ספר אספר לכם ספור מצין במינו, ואתם הקשיבו.

(עוד יבא).

חמדה בן-יהודה.

[1]) שבועה בערבית.

מִשְׁלֵי לָפוֹנְטֵין.

הַמָּשָׁל הַשִּׁשָּׁה עָשָׂר.

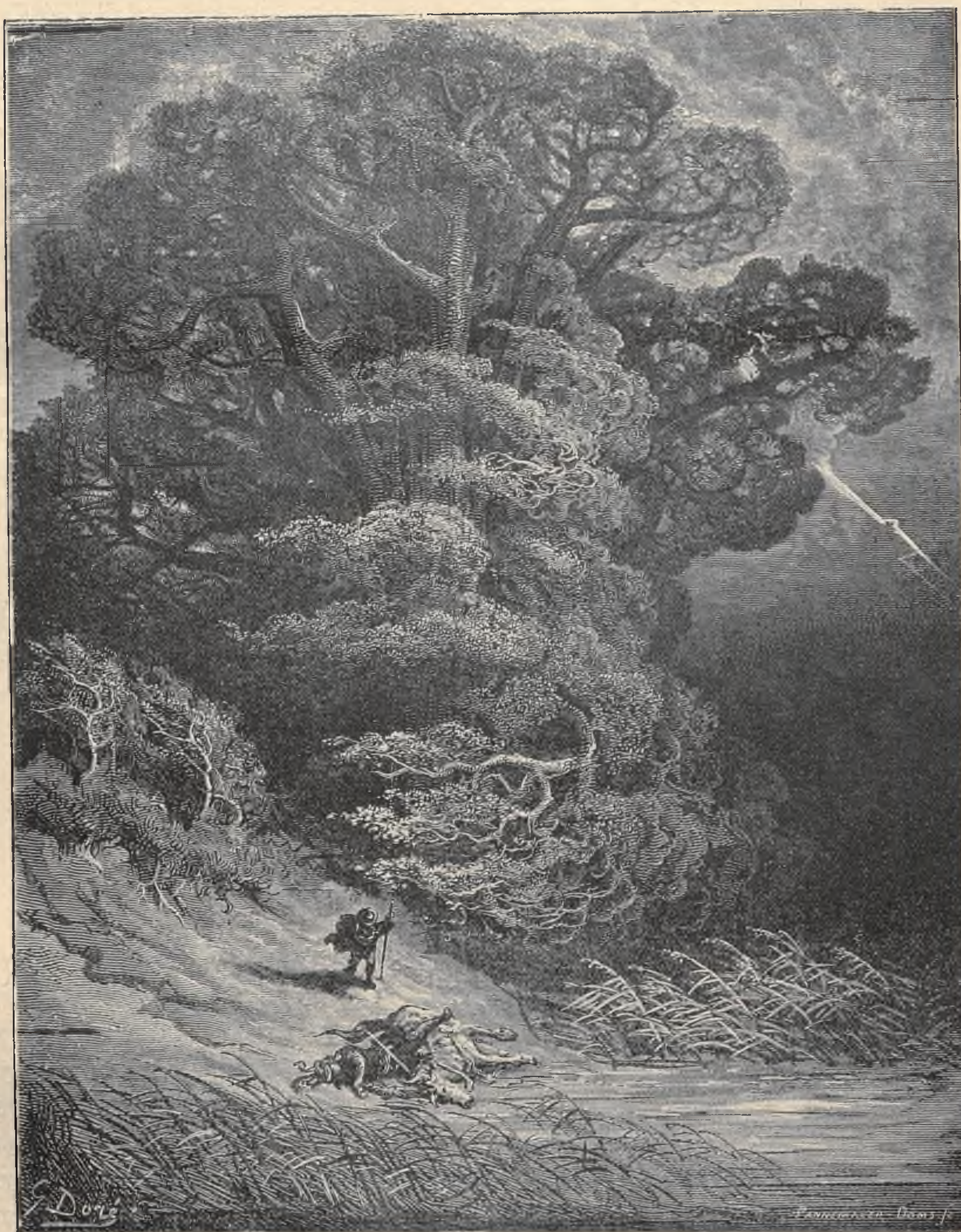
א

הָאַלּוֹן וּקְנֵה הַסּוּף.

אַלּוֹן אַדִּיר אָמַר אֶל קְנֵה הַסּוּף:
„אָכֵן, לְךָ הַצֶּדֶק הִתְאוֹנֵן עַל אֵל.
הֵן גַּם חָגָב קָטָן, גַּם צֵל

צִלְצַל, אוֹ פַּעֲמֵי זְבוּב
לְךָ מַשָּׂא כָבֵד, כָּבֵד מִנְּשֹׂא.
כִּמְעַט יָזֵחַל אַט אַט גַּלִּיל [1]

[1] גַּל קָטָן.

או רוּחַ פִּי יִשֹּׁב קַלִּיל,
וּכְבָר רָעוֹד יִרְעַד גֵּוֵךְ
וְעַד עָפָר יִשַּׁח ראשֵׁךְ.
מַדּוּעַ, הוֹי, דַּלּוֹתָ כֹּה?
וַאֲנִי לִמְרוֹם עָבִים אָרִימָה מֵצַח
כַּלְּבָנוֹן הַר בְּשֶׁלֶג נֶצַח;
אוֹתִי יִשַּׁק ראשׁוֹן הַקָּו
שֶׁל שֶׁמֶשׁ בֹּקֶר בְּזֹהַר רָב;
בְּרֹב עָזִּי אֶשְׂחַק לָרוּחַ,
גַּם מִפְּנֵי סַעַר לֹא אָשׁוּחַ;
אֲשֶׁר לָךְ, קָטֹן, סַעַר עָז
אַךְ לַחַשׁ קַל לִי, נְשִׁימַת-רָז.
וְלוּ גָּדַלְתָּ פֹּה מִתַּחַת לַעֲנָפַי
הָרַעֲנַנִּים הַמִּשְׂתָּרְעִים סָבִיב,
לֹא רַע וָמַר הָיָה כֹּה גּוֹרָלֵךְ,
כִּי אָז פָּרַשְׂתִּי אֶת כְּנָפַי
עָלַיִךְ, סוּף אֻמְלָל, חָבִיב,
וּבְעֵת סוּפָה מָצָאת בִּי מַחְסֵךְ;
וְאַתָּה שׁוֹכֵן תָּמִיד עַל שְׂפַת הַמַּיִם
מְקוֹם מִשְׁכַּן רוּחוֹת שָׁמַיִם.
אָכֵן, כָּל טוּב מָנַע מִמֵּךְ אֱלֹהַיִךְ —
וַאֲנִי מַה צַּר לִי, צַר עָלַיִךְ".

— „אַל נָא תָּנוּדָה לִּי — עָנָה הַסּוּף — אַל תִּצְטַעֵרָה,
אַף כִּי דַאֲגָתְךָ לִי תָּעִיד עַל טוּב לִבְּךָ:
אֲנִי לֹא אִירָא סַעַר,
חֲתַת[1] כָּל שׁוֹכְנֵי יַעַר;
יִסְעַר בָּעֹז, יֶהֱמֶה, יִזְעַף —
אֲנִי אַךְ רֶגַע לִי אִכַּף,
אִכַּף — לֹא אֶשָּׁבֵרָה.
וְאַתָּה, אַלּוֹן אַדִּיר וָגֵא,
אִם לֹא שַׁחוֹתָ עוֹד מִפְּנֵי
סְעָרוֹת הָעֹז עִם כָּל הָעֵץ,
חַכֵּה לַקֵּץ"...

עוֹדוֹ מְדַבֵּר, וְהִנֵּה בִּפְאַת צָפוֹנָה שָׁם
קָדְרוּ שָׁמַיִם, סַעַר קָם,
וּמִסָּבִיב הוּא מִתְחוֹלֵל
וּמִסְתָּעֵר וּמִתְגּוֹלֵל
בֶּעֱזוּז אָיֹם עַל כָּל הַיְקוּם,
וּבַעֲלָטָה טָבְעוּ שְׁמֵי רוּם.
לָאָרֶץ שַׁח חִישׁ קְנֵה-הַסּוּף,
אַךְ הָאַלּוֹן עוֹמֵד זָקוּף,
וְהוּא מַבִּיט סְבִיבוֹ בְּגָאוֹן;
וְהִנֵּה גָּבַר הַסַּעַר, הַשָּׁאוֹן
בְּמִשְׁנֶה עֹז, — וּבְרַעַם קוֹל
נֶעֱקַר מִשֹּׁרֶשׁ הָעֲנָק הָרָם,
שֶׁשָּׁרָשָׁיו תָּמְכוּ שְׁאוֹל
וְראשׁוֹ בִּמְרוֹם רָקִיעַ שָׁם.

ש. ל. גרדון.

[1] חֲתַת — פַּחַד גָּדוֹל.

הַצְּנוּעָה הָעִבְרִיָּה.

(ספור).

(הֶמְשֵׁךְ).

הָאַהֲבָה הַחַמָּה אֲשֶׁר אֲהֵבוּהָ וְהַדְּאָגָה הָרַבָּה, אֲשֶׁר דָּאֲגוּ לָהּ רַבִּי שִׁמְעוֹן וְרִבְקָה אִשְׁתּוֹ, וּשְׁלֹמֹה הַנַּעַר וּמִרְיָם אֲחוֹתוֹ, פָּעֲלוּ עָלֶיהָ הַרְבֵּה לְטוֹבָה. אָמְנָם בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים דּוֹמֶה הָיָה שֶׁהִיא חוֹשֶׁדֶת בְּכָל הַחֲסָדִים שֶׁעוֹשִׂים לָהּ, וְאוֹתוֹת הָאַהֲבָה שֶׁמַּרְאִים לָהּ וּמַתְּנוֹת-חִנָּם שֶׁנּוֹתְנִים לָהּ, כְּמוֹ שָׂמִים לָהּ אֵיזֶה מַאֲרָב, כְּמוֹ אֵיזֶה מוֹקֵשׁ טָמוּן לְרַגְלֶיהָ. הִיא לֹא הִסְכִּינָה לִרְאוֹת בְּ„אֹהֶל" אִישׁ מוֹשֵׁךְ חֶסֶד לְרֵעֵהוּ בְּלִי עַרְמוּמִיּוּת, בְּלִי תִקְוָה לְבֶצַע וְתוֹעֶלֶת לְעַצְמוֹ; אַךְ לְסוֹף רָאֲתָה וְנוֹכְחָה, שֶׁהָאֲנָשִׁים הַטּוֹבִים הָאֵלֶּה תְּמִימִים עִמָּהּ, אוֹהֲבִים אוֹתָהּ וּמְבַקְשִׁים טוֹבָתָהּ בֶּאֱמֶת, וְהִתְחִילָה לְהִתְחַבֵּב עֲלֵיהֶם וּלְחַבְּבָם בְּלִי כָל חֲשָׁד.

כְּסוֹף הַשָּׁנָה הָרִאשׁוֹנָה לְשִׁבְתָּהּ בְּבֵית הוֹרֶיהָ הַחֲדָשִׁים לֹא הִכִּירוּ בָהּ עוֹד סִמָּנִים גְּלוּיִם שֶׁל הָאֹהֶל: הִיא הָיְתָה לְבוּשָׁה בְּטַעַם בְּנוֹת הַיִּשּׁוּב, מְדַבֶּרֶת זַ'רְגוֹנִית מְתֻקֶּנֶת, אֲשֶׁר לָמְדָה עַל נְקַלָּה; גַּם מֵאֵת מוֹרֶיהָ הֵפִיקָה רָצוֹן, כִּי לָמְדָה וְהֵבִינָה אֶת שִׁעוּרֶיהָ בִּשְׁקִידָה וּבְכִשְׁרוֹן נִפְלָא. אֶת

פִּרְקֶיהָ בְּתוֹרַת יִשְׂרָאֵל לָמְדָה בִּתְשׁוּקָה רַבָּה. בַּסֵּפֶר הַקָּטָן, סֵפֶר הַתּוֹרָה, מָצְאָה אֶת הָאֱלֹהִים הַגָּדוֹל וְהַטּוֹב, אֲשֶׁר בָּרָא גַּם אֶת הַשָּׂדֶה, גַּם אֶת הַיִּשּׁוּב, גַּם אֶת הַלַּיְלָה וְאֶת הַיּוֹם וְאֶת „פְּרֶעָן" עִם אַרְבַּע נָשָׁיו — אֶת הַכֹּל בָּרָא הָאֵל הַטּוֹב הַזֶּה, שֶׁהוּא אֵל נַעֲלֶה וּמִסְתַּתֵּר, לֹא מִפְּנֵי שֶׁהוּא חָפֵץ לְהִסְתַּתֵּר, אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁאֵין בְּנֵי אָדָם כְּשֵׁרִים וַהֲגוּנִים כְּאָדָם וְחַוָּה לִפְנֵי הַחֵטְא, שֶׁיּוּכְלוּ לִרְאוֹתוֹ.

הָאַהֲבָה הָרַבָּה אֲשֶׁר הֶרְאוּ לָהּ כָּל בְּנֵי בֵית אַקֶּרְמַן פָּעֲלָה עָלֶיהָ הַרְבֵּה לְטוֹבָה, אֲבָל גַּם לְרָעָה. כִּי הִתְרַגְּלָה לְאַט לְאַט לְהִשְׂתָּרֵר עַל בְּנֵי הַבַּיִת. רָאֹה רָאֲתָה שֶׁ„אִמָּא" מַקְפֶּדֶת מְאֹד, שֶׁלֹּא יִגְרְמוּ בָנֶיהָ צַעַר לְבִתָּהּ. גַּם הָאָח וְהָאֲחָיוֹת נִזְהָרִים מְאֹד בְּדָבָר זֶה. דַּי לָהּ רַק שֶׁתִּתְרַחֵק אֶל פִּנַּת הַחֶדֶר וְתֵשֵׁב שָׁם עֲגוּמָה — וּכְרֶגַע תִּשְׁכֹּן עֲנָנָה עַל פְּנֵי כָּל אַנְשֵׁי הַבַּיִת: אַבָּא מַבִּיט עַל אִמָּא, אִמָּא — עַל שְׁלֹמֹה וּמִרְיָם, שְׁלֹמֹה וּמִרְיָם מַבִּיטִים אִישׁ עַל רֵעֵהוּ. אִישׁ־אִישׁ חוֹשֵׁד אֶת חֲבֵרוֹ, וְאִישׁ־אִישׁ מַתְחִיל בּוֹדֵק בְּמַעֲשָׂיו. אִם לֹא נִגְרַם בְּלִי צְדִיָּה אֵיזֶה צַעַר לַנַּעֲרָה הָאֻמְלָלָה הַזֹּאת. וְהִיא יוֹדַעַת, כִּי אַךְ לַשָּׁוְא חָרְדוּ אֶת כָּל הַחֲרָדָה הַזֹּאת, כִּי הִיא הִתְעַצְּבָה רַק בְּמִקְרֶה, אוֹ בְכַוָּנָה, כְּדֵי לְהַעֲצִיב אֶת אַנְשֵׁי הַבַּיִת, מִפְּנֵי שֶׁהִיא נֶהֱנָה קְצָת מִן הַחִזָּיוֹן הַזֶּה, אֵיךְ שֶׁהֵם מַאֲשִׁימִים וְחוֹשְׁדִים אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, כִּי נִגְרַם לָהּ אֵיזֶה עֶלְבּוֹן וָצַעַר, וְרַק הִיא יוֹדַעַת שֶׁ„עוּרְבָא פָּרַח!" — שֶׁאֵין כָּאן לֹא עֶלְבּוֹן וְלֹא צַעַר. הַכֹּל חָשִׁים בְּצַעֲרָהּ וְהִיא אֵינָהּ מִצְטַעֶרֶת כְּלָל. וְהִיא יָדְעָה אֶת סוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר: כִּי עוֹד מְעַט וְנִגְּשׁוּ אֵלֶיהָ לְאַט, כְּמוֹ מִיִּרְאָה, וְאָז, כַּאֲשֶׁר תּוֹאִיל לְהַבִּיט אֲלֵיהֶם בְּבַת צְחוֹק קַלָּה, תָּקוּם שִׂמְחָה בַּבַּיִת. כָּל פָּנִים יָאִירוּ וְכָל עֵינַיִם מְפִיקוֹת רָצוֹן, וּשְׁלֹמֹה וּמִרְיָם יַמְשִׁיכוּהָ הַחוּצָה וְיִתְּנוּ לָהּ מַתָּנוֹת.

וּבַיָּמִים שֶׁלִּפְנֵי הַחַגִּים: „פֶּסַח", „שָׁבֻעוֹת" אוֹ „סֻכּוֹת", הָעֵת שֶׁתּוֹפְרִים לַבָּנִים בְּגָדִים חֲדָשִׁים — יוֹדַעַת הִיא מֵרֹאשׁ, שֶׁבְּגָדֶיהָ שֶׁלָּהּ יִהְיוּ יוֹתֵר יָפִים מִשֶּׁל מִרְיָם. בְּעֵינֶיהָ הָיָה אָמְנָם הַדָּבָר לְפֶלֶא; אַךְ עוֹד יוֹתֵר הִשְׁתּוֹמְמָה, בִּרְאוֹתָהּ שֶׁגַּם מִרְיָם שְׂמֵחָה עַל הַדָּבָר הַזֶּה. אֲבָל לֹא חָשְׁבָה הַרְבֵּה לִמְצֹא פֵּשֶׁר הַחִידָה הַזֹּאת; דַּיָּהּ שֶׁכָּךְ נוֹהֲגִים וְכֵן יִנְהֲגוּ גַּם בְּיָמִים יָבֹאוּ.

כָּכָה הִכְנִיעָה תַּחְתֶּיהָ בְּמֶשֶׁךְ הַיָּמִים אֶת כָּל אַנְשֵׁי הַבַּיִת, וְהֵם הִרְגִּישׁוּ בְדָבָר. וְדוֹמֶה הָיָה שֶׁגַּם הִסְכִּימוּ לוֹ!... אֲפִלּוּ הַמְשָׁרְתוֹת שֶׁבַּבַּיִת, שֶׁבָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ מִתְקַנְּאוֹת בַּנַּעֲרָה, שֶׁחֶצְיָהּ צוֹעֲנִית וְחֶצְיָהּ יְהוּדִית, הַמּוֹשֶׁלֶת בְּכָל אַנְשֵׁי הַבַּיִת — נִכְנְעוּ אַחֲרֵי כֵן וְהִסְכִּינוּ עִמָּהּ.

כָּל אַנְשֵׁי הַבַּיִת סָבְלוּ חֶלְקָם מִן הַנַּעֲרָה הָאֲסוּפָה הַזֹּאת, אֲבָל יוֹתֵר מִכֻּלָּם עָלָה בְּחֶלְקוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה. הָ„אָב הַקָּטָן" הַזֶּה כְּבָר הִכִּיר בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים, עַד כַּמָּה קָשֶׁה לִהְיוֹת „אָב" לְבַת „סַרְבָנִית" כָּזֹאת. הַרְבֵּה הַרְבֵּה צַעַר וָעֶצֶב גָּרְמָה לוֹ, עַד שֶׁזָּכָה מֵאִתָּהּ שֶׁתַּבִּיט אֵלָיו בְּבַת־צְחוֹק שֶׁל רָצוֹן. וּבְכָל אֲשֶׁר הוֹסִיף לְבַקֵּשׁ קִרְבָתָהּ, בְּכָל אֲשֶׁר הִשְׁתַּדֵּל לְהַרְאוֹתָהּ חִבַּת אַחִים — כֵּן נִזּוֹרָה מֵעָלָיו וַתַּרְאֵהוּ פָּנִים זוֹעֲפִים; וְאַךְ אַחֲרֵי שֶׁנּוֹאַשׁ לְהָפִיק מִמֶּנָּה רָצוֹן, הָיְתָה מְאִירָה לוֹ פָּנֶיהָ בְּחִבָּה גְלוּיָה. וְאוּלָם אַךְ הֵחֵל שְׁלֹמֹה לְהִתְקָרֵב אֵלֶיהָ בְּאַהֲבָה, נָפְלוּ פָנֶיהָ שֵׁנִית וַיְכֻסּוּ בַּעֲנַן שֶׁל רֹגֶז, לְדַאֲבוֹן לֵב שְׁלֹמֹה.

וְאָמְנָם גַּם בְּעַצְמָהּ לֹא יָדְעָה לְבָאֵר: הַנַּעַר הַזֶּה מָה הוּא לָהּ? כַּאֲשֶׁר לֹא שָׂם לֵב אֵלֶיהָ, הִרְגִּישָׁה שֶׁחָסֵר לָהּ אֵיזֶה דָבָר... כְּאִלּוּ נִשְׁאֲרָה לָשֶׁבֶת בָּדָד בְּתוֹךְ מִדְבָּר גָּדוֹל... לִבָּהּ הָיָה דוֹפֵק בְּחָזְקָה וְנַפְשָׁהּ לֹא יָדְעָה מָנוֹחַ; אַךְ כַּאֲשֶׁר הֵחֵל לְהַרְאוֹת לָהּ אוֹתוֹת אַחֲוָה וְרֵעוּת נֶאֱמָנָה, מִיָּד נִתְמַלֵּא לִבָּהּ רֹגֶז עָלָיו בְּלִי דַעַת עַל מָה. וְיֵשׁ גַּם אֲשֶׁר הִצְטַעֲרָה עַל הַדָּבָר הַזֶּה, וּבְכָל זֹאת לֹא שֻׁנָּה מַצַּב הַדְּבָרִים לְטוֹבָה. גַּם שְׁלֹמֹה כְּמוֹ הִסְכִּין כְּבָר אֶל הַדָּבָר, לְהִתְרַחֵק מִמֶּנָּה וּלְהִתְקָרֵב אֵלֶיהָ חֲלִיפוֹת, כְּכָל אֲשֶׁר יַעֲלֶה עַל רוּחָהּ הִיא.

(עוֹד יָבֹא).

יְהוּדָה שְׁטֶנְבֶּרְג.

רָבִּינְזוֹן

עַל הָאִי הַשּׁוֹמֵם.

(מַחֲזֶה לִילָדִים בְּמַעֲרָכָה אַחַת).

(סוֹף).

הַתְּכִּי: רָבִּינְזוֹן, עֵת לַעֲבֹד!

רָבִּינְזוֹן: צָדַקְתְּ, יְדִידִי, צָדַקְתְּ... מַה בֶּצַע בִּדְמָעוֹת? צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת הַסִּירָה... הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת מִתְקַדֶּמֶת כָּל כָּךְ לְאַט — כִּמְעַט שֶׁגַּם הַהַתְחָלָה אֵינָהּ נִכֶּרֶת. הֶנֶּקֶל הוּא לַחֲרֹט בְּעֵץ עַד אֲשֶׁר יִהְיֶה לִי לְסִירָה, בְּקַרְדֹּם שֶׁל אֶבֶן כְּקַרְדֻּמִּי? הוֹי, מִי יִתֵּן וּמָצָאתִי לִי פֹּה בַּרְזֶל! אַךְ בַּרְזֶל אֵין כַּנִּרְאֶה, עַל כָּל הָאִי הַזֶּה. וּבְכָל זֹאת אֵיךְ שֶׁתִּקְשֶׁה עָלַי הָעֲבוֹדָה סוֹף סוֹף הֲלֹא אֲגַמְרֶנָּה, — וְאָז — מַה תִּגְדַּל שִׂמְחָתִי! לִי תִהְיֶה סִירָה! סַבְלָנוּת, אַתְּ דְּרוּשָׁה לִי יוֹתֵר מִכֹּל! (הוּא עוֹבֵד בְּקַרְדֹּם הָאֶבֶן וּמְשׁוֹרֵר).

אֵין עֲבוֹדָה בְּלִי אֹרֶךְ־אַפַּיִם,
וּבְלִי עֲבוֹדָה אֵין מֶגֶד שָׁמַיִם.
רַבִּים מַעֲצוֹרִים תִּפְגֹּשׁ בִּמְלָאכָה,
אַךְ סְבֹל וַעֲבֹד עֲדֵי תַצְלִחָה!
אִם הִתְחַלְתָּ
וְקִלְקַלְתָּ,
הֱיֵה לְאִישׁ
וְתַקֵּן חִישׁ,
וַעֲבוֹדָתְךָ אַל תַּשְׁלִיכָה,
אָז תַּצְלִיחָה. —
לְמַעַן הִשָּׁמֵר מֵחַיְתוֹ טֶרֶף,
הֵן עָבַדְתִּי בְּלִי הֶרֶף:
שְׁתֵּי שׁוּרוֹת עֵצִים נָטַעְתִּי
וַעֲנָפֵיהֶם יַחְדָּו קָלַעְתִּי,
בֵּינוֹתָם עָפָר שָׁפַכְתִּי,
כֹּה עָבַדְתִּי וְלֹא נַחְתִּי,
וְכָל הַיּוֹם עָפָר חָפַרְתִּי,
עַד הַקִּיר סְבִיבִי גָּמַרְתִּי,
בּוֹ חָסִיתִי וְנִשְׁמַרְתִּי.
בָּנִיתִי לִי מֵעַנְפֵי עֵץ,
עָשִׂיתִי לִי גַּם קֶשֶׁת חֵץ
וּלְמַטָּרָה לִירוֹת לָמַדְתִּי:
כֹּה כָּל הַיּוֹם עָבַדְתִּי
בַּחוּץ וּבִמְעוֹנִי
עַד כִּי שָׁכַחְתִּי יְגוֹנִי.
יוֹם יוֹם הָלַכְתִּי, כִּתַּתִּי רַגְלַיִם
וּצְמָחִים חִפַּשְׂתִּי בְּאֹרֶךְ אַפַּיִם,
הַצְּמָחִים נִפַּצְתִּי, קָלַעְתִּי, סָרַגְתִּי,
חֲבָלִים וְרֶשֶׁת אָרַגְתִּי,
בְּרֶשֶׁת רֹב דָּגִים לִי דַגְתִּי,
לָשׂבַע אָכַלְתִּי
וֵאלֹהַּ הִלַּלְתִּי.
עֵת שִׂמְלָתִי מְעַט בָּלָתָה
יָדַי אַחֶרֶת לִי עָשָׂתָה.
מֵעוֹר עִזִּי לִי רַךְ בָּחַרְתִּי
וּבְעֶצֶם־דָּג לִי בֶגֶד תָּפַרְתִּי,
אוֹתוֹ אֶלְבַּשׁ כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ
וּמַרְאִי מְשֻׁנֶּה כְּפֶרֶא פָּרוּעַ,
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת אָשׁוּבָה אֶלְבָּשָׁה
שִׂמְלָתִי יְשָׁנָה, יְשָׁנָה־חֲדָשָׁה,
שֶׁאֶצְלִי הִיא נִשְׁמָרָה,
וּמִכָּל יָקָר הִיא לִי יְקָרָה.

עָיֵף אֲנִי, עֵת לֶאֱכֹל; הָבָה אֶקְחָה לִי אֶת סֻלַּם הַחֲבָלִים וְאֶעֱלֶה עַל הָעֵץ, אֲלַקֳּטָה לִי קוֹקוֹסִים, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לִי תָּמִיד מִן הַמּוּכָן. (לוֹקֵחַ אֶת סֻלַּם הַחֲבָלִים וּמְטַפֵּס וְעוֹלֶה עַל הָעֵץ, קוֹטֵף קוֹקוֹסִים אֲחָדִים וּמַשְׁלִיכָם עַל הָעֵשֶׂב אַרְצָה).

התכי: קוקוסים! קוק'סים! רבינזון!

רבינזון: עתה אפצע אגוז אחד באבן, אוציא את הגרעין ואת החלב אשר בו אצק אל קערת הקוקוס הזאת.

מה חם! השמש לוהט כאש; אסוכך נא בשמשיתי; האויר מחניק, כן הוא תמיד לפני סערה. (שותה חלב ואוכל את הקוקוס). תכיי, תכיי הטוב, גש הנה! הנה קוקוס! (התכי עף אליו מן העץ ומנקר מידי רבינזון). הנה אני שבע. אודך, אלהי, על טובך ועל חסדך עמדי! מה מעט הוא הדרוש לאדם למחיתו, אם אינו בעל תאוה! ובכל זאת חפצתי מאד שיהיה לי אש כבראשונה... כי אז יכלתי גם עתה לאכל דגים צלויים ולצלות גם תפוחי אדמה. וכורני עוד איך היה הדבר: מחם השמש הלוהט בער פעם אחת העשב היבש. ואני שתי שנים תמימות שמרתי את האש תחת אחד הסלעים. אך בעת מחלתי כבתה. אבל מה אעשה בחרף בלי אש? הן אקפא בקר! נורא הרעיון! אל תואש, רבינזון, אלהי השמים יודע מה דרוש לך. עתה צריך אני לשאב מים ולהשקות את היחמור. (יוצא עם היחמור מתחת העצים ומוביל אותו אל המעין).

התכי: יחמור, יחמור!

רבינזון: הוא שותה בתאוה רבה. חם נורא ביום הזה. הנה עתה החל להביט אלי יותר בשמחה. מה היה לי לולא מצאתי מעין מים חיים על האי הזה? הלא גועתי בצמא. את מי הים המלוחים אי אפשר לשתות.

מה רבה היא התועלת אשר יביא לי היחמור! הוא נושא את משאי. אני לבוש בעור יחמור. חפצתי מאד לצוד עוד יחמור אחד; אך זה דבר קשה: הם רצים מהר ועתה הם מפחדים מפני יותר. אך אולי תעמד לי ערמתי? התבוננתי וארא כי הם קופצים לעתים מראש הגבעה ההיא אל העמק אשר לרגליה, וחפרתי חריץ עמק לרגלי הגבעה ההיא; צריך רק לכסות את החריץ ההוא בענפים כדי שלא יראה, והיחמורים שאינם זהירים בקפצם מן הגבעה יוכלו לנפל אל החריץ. ככה צדים זאבים בארץ מולדתי. הבה אכרת מלא סל ענפים ויחמורי יביאהו שמה אל החריץ (קושר סל על גב הכבשה ומוליך אותה אל החריץ. — בינתים מתקדרים השמים עבים יותר ויותר). זה רעם כנראה (קול רעם נשמע).

התכי: רעם, רעם, רעם!

רבינזון: הנה קדרו השמים. — הים זועף. בעוד רגע תקום סערה נוראה. צריך להסתר מהר במערה. פחד להשאר פה. אביאה נא את היחמור... מוליכה אל מקומה ושב. קולות הרעמים הולכים וגדולים. ברקים מתעופפים, האדמה רועדת) הסערה שוברת עצים... האדמה רועדת תחתי. הה, אלי! איני יכול ללכת. — חוסה, הצילה את רבינזון האמלל! (רעם אחר רעם מרעיש את הארץ עד היסוד כה, רבינזון נופל ארצה. פעמים אחדות הוא מתחזק לקום ללכת אל המערה ואינו יכול). אהה, לו ישבתי עתה במערתי! — אח, מה נוראים הרעמים האלה! הברקים מעורים את עיני! — האדמה רועדת, עוד מעט ותבלעני חיים. הה, מדוע זה תרעש כה האדמה? אלי, אלי, למה עזבתני? אין ישועה לי עוד, אבדתי, אבדתי. (רעם נורא ישמע; רבינזון מתחלחל, קופץ ממקומו ורואה, כי נהרס חלק מן ההר ואחדים מן העצים אשר לפני פתח המערה נעקרו משרשיהם ונהפכו על פניהם. ברק מבעיר אחד העצים). אלי שבשמים! אין זאת כי השמים נקרעים ממעל. חלק מן ההר נהרס, והעצים אשר סוככו על מבוא המערה נעקרו! רבינזון אמלל!

אבל מה עיני רואות? אש! האח! זה העץ הנעקר משרשיו בוער באש! ואני יכול אוכל מעתה לשמר את האש תחת הסלע לבל תכבה. כמדמה שהסערה שקטה מעט, רעש האדמה עבר. ברוך השם! עתה צריך לחפש ולפנות את האדמה מעל מבוא המערה... אך הסערה נשאה את מעדרי... — (מביט מסביב). האח, הנהו! (הוא חופר באדמה). הוי, מה רב העפר והאבנים, אשר נפלו מן ההר. לו הייתי במערה הלא מצאתי בה את קברי. באשרי, כי לא הספקתי להמלט אל המערה.

מה זה? (הוא מרים גזר זהב מן הארץ). בין האבנים האלה יש גם מתכת. אולי ברזל הוא? — אהה, זה זהב. מתכת ארורה! כמה אנשים סובלים בשבילך! תעב אתעב את זהבך (משליך את הזהב לארץ). פה לא תצלחי למאומה.

ואיה תכיי? לא רואים אותו פה, רעי האמלל! בודאי אבד בסערה. אבל מה זה מתנועע שם? (נגש אל החריץ אשר לרגלי הגבעה). האח! שני יחמורים בתוך החריץ. כנראה, מהרו להמלט על נפשם מתוך הסערה, ותקפצנה מעל הגבעה ותפלנה אל תוך החריץ. אודך, אלהי, על חסדך עמדי; ואני בער מאיש הרהרתי אחרי מדותיך! הנה רעש האדמה נתן לי אש ושני יחמורים. חלק מן המערה נהרס, אך מזאת היתה יותר רחבה; עקר עצים אחדים, אך זאת אתקן עד מהרה.

אכן זה היום עשה יי! אבל איזה יום כשבוע היום הזה? (נגש אל אחד העצים ומתבונן אל הקוים החרותים עליו) הקו האחרון הראה יום חמשי והיום יום ששי, שנים עשר לחדש תמוז. בשנה שעברה בעצם היום הזה העמדתי את המוט ובראשו הדגל עם הכתבת: „חושו לעזרת רבינזון האמלל!"

התכי (מתעופף אליו): רבינזון, רבינזון!

רבינזון: האח, רעי היקר! רעי הטוב! הנה שבת אלי, עמד נא על כף ידי. (מנשק ומלטף אותו). הו, מה מאד שמחתני! רעי המסכן, אתה רועד... גם אתה נבהלת כמוני...

מַחֲזֶה שְׁנִיָּה.

מֵרָחוֹק נִרְאָה סִירָה הַשָּׁטָה עַל פְּנֵי הַיָּם, וּבָהּ שְׁלֹשָׁה פְּרָאִים וְאֶחָד מֵהֶם אָסוּר.

רָבִּינְזוֹן: קוֹל צְעָקָה אָנֹכִי שׁוֹמֵעַ; מַה זֹּאת? אִם לֹא אֶשְׁגֶּה, סִירָה שָׁטָה אֲנִי רוֹאֶה, בָּהּ יוֹשְׁבִים פְּרָאִים, אֶחָד אָסוּר בַּחֲבָלִים. כַּנִּרְאֶה שְׁנַיִם מֵהֶם הֵם אוֹכְלֵי־אָדָם. פְּנֵיהֶם אֲיֻמִּים! הָאֻמְלָל גּוֹנֵחַ וּבוֹכֶה וְהֵם בְּשִׂמְחָה אַכְזָרִיָּה מְנוֹפְפִים עָלָיו אֶת סַכִּינֵיהֶם. מַה זֹּאת?

הַסִּירָה נִגֶּשֶׁת אֶל הַחוֹף, הִנֵּה הֵם עוֹלִים אֶל הַיַּבָּשָׁה.

הִשָּׁמֵר לְךָ רָבִּינְזוֹן! אַיֵּה מַקֵּל־הַיְרִי שֶׁלִּי, הַקַּרְדֹּם וְהַמַּסֵּכָה? מַה טּוֹב כִּי עָשִׂיתִי לִי אֶת הַמַּסֵּכָה הַזֹּאת. בָּהּ אוּכַל לְהַבְעִית אֶת הַפְּרָאִים וְאַצִּיל אֶת הָאֻמְלָל; עִזְרֵנִי נָא, אֵלִי!

הַפְּרָאִים: אוּ־אִי־הִי! קָרְבּוֹג! אִי־אִי־רָה! אוּ־אִי־רָה!

רָבִּינְזוֹן: הִנֵּה מוֹשְׁכִים אַחֲרֵיהֶם אֶת הַשָּׁבוּי.

הַשָּׁבוּי: אֶלָאוֹ! אֶלָאוֹ!!

רָבִּינְזוֹן: הוּא מְבַקֵּשׁ רַחֲמִים. הֵם מַשְׁחִיזִים סַכִּינֵיהֶם בָּאֲבָנִים. כֵּן, אֵלֶּה הֵם אוֹכְלֵי אָדָם. עַתָּה הָעֵת, רָבִּינְזוֹן! (הוּא שָׂם עַל פָּנָיו מַסֵּכָה מְשֻׁנָּה הַמְּפִיצָה אֵימָה וָפַחַד וּמְמַהֵר אֶל הַפְּרָאִים בְּנוֹפְפוֹ בְּמַטֵּהוּ אָנָה וָאָנָה; וּבְרֶגַע שֶׁשָּׁלְחוּ הַפְּרָאִים אֶת סַכִּינֵיהֶם לִדְקֹר אֶת הַשָּׁבוּי, הִכָּה בְּמַקְלוֹ הָעָבֶה עַל רֹאשׁ אַחַד הַפְּרָאִים וַיְפוֹצְצֵהוּ).

רָבִּינְזוֹן: מוּת, רוֹצֵחַ!

פֶּרֶא: הָאוֹ! הָאוֹ! (נוֹפֵל לָאָרֶץ וְהַסַּכִּין נוֹפֵל מִיָּדוֹ. רָבִּינְזוֹן רוֹדֵף אַחֲרֵי הַפֶּרֶא הַשֵּׁנִי הַמִּתְנַפֵּל מֵרֹב פַּחַד הַיָּמָּה).

הַשָּׁבוּי בְּפַחַד: אֶלָאוֹ! (נוֹפֵל עַל בִּרְכָּיו לִפְנֵי רָבִּינְזוֹן).

רָבִּינְזוֹן: בָּרוּךְ הַשֵּׁם! הָרוֹצְחִים אֵינָם עוֹד וְאַתָּה נִצַּלְתָּ. אַל תִּירָא מִפָּנַי! אֲנִי מַצִּילְךָ מִמָּוֶת. (מַתִּיר אֶת הַחֲבָלִים מֵעַל יָדָיו וְרַגְלָיו, מֵסִיר אֶת הַמַּסֵּכָה מֵעַל פָּנָיו וּמְחַבֵּק אוֹתוֹ).

הַשָּׁבוּי. (מְנַשֵּׁק כְּנַף בִּגְדוֹ שֶׁל רָבִּינְזוֹן): וָ־מִ־יָה! אוֹ־אוּ־דִי!

רָבִּינְזוֹן: אַל תּוֹדֶה אוֹתִי, הוֹדֵה לַאֲדֹנָי, אֲדֹנָי אֲשֶׁר שָׁם! (מַרְאֶה עַל הַשָּׁמַיִם). אַתָּה מֵבִין אוֹתִי? הֱיֵה לִי רֵעַ נֶאֱמָן וָטוֹב. אָכֵן יוֹם נִפְלָא לִי הַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי הַזֶּה! אֲבָל אֵיךְ אֶקְרָא לְךָ?

הַתְּכִי: שִׁשִּׁי! שִׁשִּׁי!

הַשָּׁבוּי: שִׁשִּׁי?

רָבִּינְזוֹן: וִיהִי שִׁמְךָ שִׁשִּׁי! הֲשׁוֹמֵעַ אַתָּה? אַתָּה שִׁשִּׁי, וַאֲנִי... (מַרְאֶה עַל עַצְמוֹ) אֲנִי רָבִּינְזוֹן.

שִׁשִּׁי (נוֹפֵל עַל פָּנָיו וְנוֹשֵׁק אֶת כַּפּוֹת רַגְלֵי רָבִּינְזוֹן): רָבִּינְזוֹן!

(הַמָּסָךְ נוֹפֵל).

תִּרְגֵּם * *

יְדִיעוֹת שׁוֹנוֹת.

פֶּרַח נִפְלָא. — בְּגַן־הַצְּמָחִים אֲשֶׁר לְהָאוּנִיבֶרְסִיטָה שֶׁבְּעִיר יוּרִיב (דֶּרְפְּט) יֵשׁ צֶמַח אֶחָד נִפְלָא בִּתְכוּנָתוֹ הַמְּיֻחֶדֶת, וְהוּא: אִם מַגִּישִׁים אֵלָיו גַּפְרוּר דּוֹלֵק בְּעֵת שֶׁהוּא פּוֹרֵחַ, תֵּרָאֶה מֵעַל הַפְּרָחִים לֶהָבָה אֲדַמְדַּמָּה־יְרוּקָּה בְּגֹבַהּ שֶׁל אַרְשִׁין, גַּם אַרְשִׁין וָחֵצִי. הַלֶּהָבָה הַזֹּאת נִרְאֵית בְּמֶשֶׁךְ שְׁנִיּוֹת אֲחָדוֹת וְאַחַר כֵּן הִיא נֶעֱלֶמֶת בְּקוֹל רַעַשׁ. הַצֶּמַח הַזֶּה בּוֹעֵר בְּיוֹתֵר אַחֲרֵי שְׁקִיעַת הַחַמָּה, וְאֶת הַנִּסָּיוֹן הַזֶּה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת עָלָיו פְּעָמִים אֲחָדוֹת בַּיּוֹם. הַצֶּמַח הַזֶּה אֵינוֹ גָּדוֹל וְהוּא עוֹלֶה מִן הָאָרֶץ בִּגְזָעִים אֲחָדִים וְעַל כָּל גֶּזַע יֵשׁ פְּרָחִים מְיֻחָדִים.

כַּדּוּר פּוֹרֵחַ חָדָשׁ. — סַנְטוֹס דִּימוֹן הַפּוֹרֵחַ בָּאֲוִיר הַיָּדוּעַ (רְאֵה „עוֹלָם־קָטָן" שָׁנָה רִאשׁוֹנָה חוֹבֶרֶת מ״ג) עָשָׂה לוֹ בַּיָּמִים הָאֵלֶּה כַּדּוּר חָדָשׁ. הַכַּדּוּר הַזֶּה רָחְבּוֹ אַחַד עָשָׂר מֶטֶר וְאָרְכּוֹ עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה. בְּתַבְנִיתוֹ הוּא דּוֹמֶה לְבֵיצָה שֶׁקְּצוֹתֶיהָ חַדִּים וּבוֹ יֵשׁ מָקוֹם לַעֲשָׂרָה נוֹסְעִים, שְׁמוֹנָה מְקוֹמוֹת בְּעַד נוֹסְעִים וּשְׁנַיִם בְּעַדוֹ וּבְעַד עוֹזְרוֹ. הַכַּדּוּר הַפּוֹרֵחַ הַזֶּה מְשַׁמֵּשׁ בָּרִאשׁוֹנָה לְתוֹעֶלֶת מַעֲשִׂית לְהַעֲבִיר נוֹסְעִים מִמָּקוֹם לְמָקוֹם.

שַׂחְאֵי נִפְלָא. — הַשַּׂחְאֵי הָאֲמֵרִיקָנִי הַיָּדוּעַ, מַר גְּרַהַם, עָבַר בַּיָּמִים הָאֵלֶּה בִּשְׂחִיָּה אֶת אֶשֶׁד־הַמַּיִם הַגָּדוֹל אֲשֶׁר בִּנְהַר נִיַּגָּרָה (בְּאַמֵרִיקָה הַצְּפוֹנִית). אֶשֶׁד־הַמַּיִם הַזֶּה חָזָק מְאֹד וְנוֹפֵל מִגֹּבַהּ שֶׁל כְּמֵאָה וְשִׁבְעִים וְחָמֵשׁ רֶגֶל. זֹאת לוֹ כְּבָר הַפַּעַם הַשְּׁנִיָּה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אֶת הַדֶּרֶךְ הַמְּסֻכָּנָה הַזֹּאת. אֶת צַוָּארוֹ וְאֶת גּוּפוֹ כִּסָּה בַּחֲגוֹרוֹת שֶׁל עֵין־שַׁעַם[1]. וּלְמָרוֹת כָּל אֵלֶּה הָיָה פְּעָמִים רַבּוֹת בְּסַכָּנָה גְדוֹלָה, וּבְכָל זֹאת בָּא הַשַּׂחְאֵי הָאַמִּיץ הַזֶּה אֶל מַטְּרָתוֹ בְּשָׁלוֹם.

תַּעֲרוּכָה שֶׁל צַעֲצוּעִים. — בְּפַּרִיז, בִּירַת צָרְפַת, נִפְתְּחָה זֶה לֹא כְבָר תַּעֲרוּכָה שֶׁל צַעֲצוּעֵי יְלָדִים. הַצַּעֲצוּעַ הַיּוֹתֵר יָפֶה הוּא— תֵּאַטְר קָטָן הַבָּנוּי בְּכָל פְּרָטָיו כְּאַחַד הַתֵּאַטְרָאוֹת הַגְּדוֹלִים; בּוֹ יֵשׁ אוֹר אֶלֶקְטְרִי וְתַפְאוּרוֹת (דֶקוֹרַאצִיאָנֶען) שׁוֹנוֹת הַמִּתְחַלְּפוֹת לִרְגָעִים בְּעֶזְרַת מְכוֹנוֹת הָעֲשׂוּיוֹת לְדָבָר.

מִלְּבַד זֶה יֵשׁ שָׁם טְרַמְוַי אֶלֶקְטְרִי הַמִּתְנוֹעֵעַ עַל פַּסֵּי בַרְזֶל; מַחְסָנִים (מַחְסָן — מַאגַאזִין) עִם מְשָׁרְתִים הָעוֹמְדִים עַל מִשְׁמַרְתָּם.

בֵּין יֶתֶר הַצַּעֲצוּעִים הַמְּכַנִּיִּים מוֹשֵׁךְ עָלָיו אֶת הָעֵינַיִם נַעַר קָטָן הַיּוֹשֵׁב וּפוֹרֵט בְּאֶצְבְּעוֹתָיו עַל הַפְּסַנְתֵּר; כַּדּוּר פֶּלֶא הַמִּתְגַּלְגֵּל וְקוֹפֵץ מֵעַצְמוֹ, חַיָּלִים מִתְהַלְּכִים אָנֶה וָאָנָה עַל פְּנֵי תֵּבָה קְטַנָּה שֶׁהֵם מְחֻבָּרִים אֵלָיו, וְעַל פְּנֵי אֲגַם מַיִם קָטָן צָפָה סִירָה טוֹרְפֵּדִית וּמִתְקָרֶבֶת אֶל אֳנִיַּת מִלְחָמָה קְטַנָּה וְהוֹפֶכֶת אוֹתָהּ.

נַעַר גִּבּוֹר. — הַנַּעַר יִצְחָק זִלְקִין, תַּלְמִיד בֵּית־הַסֵּפֶר הָרֵיאָלִי בְּעִיר פִּינְסְק, הִצִּיל בְּחֵרוּף נֶפֶשׁ שְׁנֵי עִבְרִים טוֹבְעִים בַּנָּהָר; וּבְעַד זֹאת נִתְכַּבֵּד בִּמְדַלְיָה שֶׁל כֶּסֶף, וְעָלֶיהָ כָּתוּב: „עַל הַצָּלַת אוֹבְדִים. („הַדֶּגֶל").

[1] קָארְק־הָאלְץ.

פתרון החידה

אשר בחוברת כ״ח הוא: הפסוק „ויאמר ה׳ פתאם אל משה" (במדבר י״ב, ד׳).

שמות הפותרים: אברמזון חיים שלום, אדלין משה, אילה ז., אלבלינגר שמואל, ארמרניק גדליה, בוכמן אליהו, בידרמן שרגא, ברומברג אברהם דב, בריינין בנימין, ברלינר זליק, ברנר חיים ליב, גולדינברג יעקב, גורשטין ברוך, גיען נחמן, גידון צבי וישראל שלמה, גריבסקי יצחק, גרף דוד, גרצינשטין משה וחבריו, דודזון חיים צבי וחבריו, דרובקין נחום, הורויץ יהודה דב, ויל מיכל, וינר זאב דב, וינשטין נוטשה, וים שלמה, ויסברויט אליהו, ונסקי זאב זכן־ציון, ורהפטיג יצחק, זבר אהרן משה, זוננסקי משה, זלטשבסקי צבי, זקין מרים, זייליק פסח, חזנוב חינה, טקץ אליהו, טשמליק משה, כהן יצחק יוסף, כ״ץ דוד וחיים, לינט דובר, ליברוק זאב, ליפשיץ אליהו, מדליה יוסף, וונקין אברהם, מזה אליהו גרשון, מילמן יוסף, מיסטרובי אליעז׳, מכירובסקי מיכאל, מרגלית אשר, מרגלית ברוך, מרגלית מרים, מרקום יצחק וחבריו, סלונימסקי אהרן, סקורדנסקי שלמה, פיארמן נחמן, פלקוביץ רבקה, פרידנברג קלמן ומרדכי, ציטרון אבא, קבלקין ישראל אליהו, קישינבסקי גדליה, קלוץ משה, קצנלנבוגן נחמן, קרסונסקי יעקב, רבינזון צבי, פווינמן ישראל, רוזנפלד שמואל, רוזנשטין שמואל יעקב, יוחל דוד, רחבלסקי יעקב אהרן וישראל יהושע, רחמן יוסף, ריב ישראל, רצקובסקי הניך, שורצמן ברוך ועקיבא, שחין פסח, שמינגולד זליג, שין אביש, שמוליקובסקי מנדל וחבריו, שפירה אברהם, ברוך מרדכי והינדה, שפקטור דוד, שפר רפאל.

נדבות.

בעד הקרן הקימת הלאמית:

יהודה ליב וינודסקי (הומל)—4? ק׳.—בעת המחזה שערכו נחום דוניבסקי וחבריו (לוחויץ) נאספו 4,50 ר׳. — ג. דנקין (טרבצבסק)—1,34 ר׳. — שורצמן ברוך ועקיבא (מוהילוב) לזכר יום הולדת מורם יוסף שוחט—1 ר׳. — יעקב יצחק גוטמן, רבקה ויהודה הלפרין, צבי וינשטין, משה ורטיקובסקי, אלתר יבזרוב, משה פיכמן מליפקני, ליב, משה וראובן פיכמן, אברהם שטרנגולד ואהרן שטנמן (קרזיץ, פ. בסרביה) לזכר יום מלאת שלש עשרה שנה לחברם ראובן פיכמן — 3 רבל.

בעד ביה״ס ביפו:

ג. הנקין (טרבצבסק)—3,16 ר׳.

בעד יתומי ברודס:

גטלר יהודית (לוקץ)—50 ק׳.—חסיה בוסטריצקי (טפורי)—30 ק׳.—בורדמן ליב (קרומזר)—10 ק׳.—פרנק ישראל (זורצה) — 20 ק׳.—שורמן ברוך ועקיבא (מוהילב)—50 ק׳.

בעד יתומי קישינוב:

אשר שמידט (בברויסק)—28 ק׳.—קבשויץ מנחם (בובר)—20 ק׳. — יוסף סמילינסקי (בילוורה) — 20 ק׳. — א. י. סילמן (ורשה) 10 ק׳.—דוד קולבה (שם)—3 ק׳.—כתריאל ר״ר (וילנה)—25 ק׳.—גלדברג שמואל ויהודית (שם)—5 ר׳.—פשה שמבדל — 1 ר׳.—רשקין—50 ק׳.

בעד ה„בית הנאמן" בירושלים: י. א. זיצב י. זטולובסקי, ש. כהן, ש. אילבסקי וצ. שפירה (קניוב)—21 ק׳.

לרשם את ה„עולם קטן" בספר הזהב: ישראל לרנר—25 ק׳.

לבית מערכת „עולם קטן"!

נדבות לטובת היתומים בקישינוב (עפ״י הצעת אוסישקין ליסד בית יתומים בארץ ישראל) מנערי בני ישראל ברוסטוב ע״נ דון: אדולף רים, סופיה רים—כ״א 1,50 ר׳; דוד מורובסקי, פאול שלימן, שורה גושנר, קדיש, קינרסקי, שמעון מורובסקי, דבורה לוסקובסקי—כ״א 1 ר׳; יול. סידל, ויקטור פלדמן, דוד כהן, פוה שרשוסקי, גרוניה שרשוסקי, זניה שרשוסקי, שמעון פלונסקי, זינה גרונימוס, משה גרונימוס, לידה גרונימוס, זכריה צלקין, בורים חולבסקי, אברהם סרדניצקי, משה דוברובסקי, ישעיה רשוסקי, וולודיה רזוסקי, לב הירשולד, משה כהן, דוד פילין, דוברוב — כ״א 50 ק׳; זינובי ליוביטקה — 30 ק׳; סידור אוקון, רווה נוטרמן, ישראל גוטרמן, זלדה דוקטורוביץ, אהרן דוקטורוביץ, ישראל דוקטורוביץ, אברהם דוקטורוביץ—כ״א 25 ק׳; משה בריצקין, יוסף חצקייץ, אברהם רודל, קוליה ארמן, ניורה מישקין, ליזה מישקין — כ״א 20 ק׳; N. N. יעקב אלטיקים, וולודיה אלטיקים, משה נץ — כ״א 15 ק׳; דוד בכרך—14 ק׳; אסתר רחמילויץ — 12 ק׳; גרה פרומסון, אלכסנדר שנדרוב, לב מישקין, זלמן קומפניץ, לב רטנובסקי, ליליה וולצוק, אברהם חוקין, מתתיהו קופלויץ, לב בסקין, אליהו נטקוביץ, רווה איזראילסון, אברהם סרדניצקי, רווה סרדניצקי, ליקה סורין, ליזה נץ, רבקה נץ, גרשוין, סוסיה גרשוין—כ״א 10 ק׳; מניה לונוב—7 ק׳; ולדימיר אניליץ, אלכסנדר וולציק—כ״א 6 ק׳; איזידור גוטרמן, משה מהרשק, פאילוולצוק, ציציליה וולצוק, לזר וולצוק, יעקב מישקין, אברהם צרנומירדיק, ברנשטין, אברהם בסקין, פניה פרידמן, בירים חליבופרוסוב, רבקה סקולניק, מניה מדוודוב, מתתיהו נץ, זורז רוידוב, סלומון דוידוב, וירה דווידוב—כ״א 5 ק׳; בנימין זסלוסקי — 4 ק׳; לב שנדרוב, מירון מינץ, דוד בריצקין — כ״א 3 ק׳; הינדה קרסונסקי, מיכאל הרשלויץ, מניה אפשטין, מיכאל מקרובסקי, חוה מינץ, חוה רמניצקי, ניורה גרימאוס, שרה קובלבסקי — כ״א 3 ק׳; חיה קרסונסקי, נרינורי קרסונסקי, אברהם ינובסקי, יוסף ינובסקי, יבגניה מילצרק, רויה לוינה, חנה דין, שרה גליזר, נסטיה נוטרמן, אליהו סקולניק — כ״א 2 ק׳; אלכסנדר קפלינסקי, וירה לסקובסקי, טמה פומנטיר, אסתר ארמיסט, מניה ברשטין, שרה רחמילויץ, רבקה קובלבסקי, יעקב לוין, רווה בינוש—כ״א 1 ק׳; המורה אליהו בן צבי שרשוסקי—שלשה רבלים.— בס״ה 31,24 ר׳. אחרי נכיון הוצאות משלח הכסף ומכתב באחריות 29 ק׳; נשארו שלשים רבלים ותשעים וחמש ק׳.

אבקש להדפיס את שמות המנדבים ואת הנדבות ואקוה כי מנערי רוסטוב יראו וכן יעשו נערי בני ישראל בערים אחרות.

רוסטוב ע״נ דון — ד״ר משה אליעזר איזנשטדט.

הכסף נתקבל במערכת ונשלח לקישינוב ע״ש הד״ר ל. ע. כהן.

המו״ל: הוצאת „תושיה" בורשה.
העורכים: א. ל. בן־אביגדור וש. ל. גרדון.
כתבת ה„עולם הקטן":
КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО „ТУШIЯ", ВАРШАВА.
Verlag „TUSCHIJAH", Warschau

„הפדגוג"
הוספה מיוחדת ל„עולם קטן".
ירחון פדגוגי בעד ההורים והמורים.

יצאה לאור החוברת הכפולה ה'—ו' (אדר־ניסן) וזה תכנה:
א) להעברת ה„חדר" מרשות הפרט לרשות הצבור — פנחס שיפמן; ב) חסרונות האופי של הילדים (המשך) — א. בן צבי; ג) תורת החנוך (המשך) — י. י. גלס; ד) השיטה השמית והקולית בקריאה — ישראל יוסף סירקים; ה) הקריאה העברית (המשך) - בן זאב; ו) רעיונות על דבר החנוך — בן משה; ז) לשאלת המורים — י. י. גלס; ח) בקרת ספרים — י. י. גלס; ט) תשובה למבקר — י. י. אינדיצקי; י) כרוניקה.

ביבליותיקה לבני הנעורים (הוצאת „תושיה"):

I לילדים:

1) קובץ שיחות קטן (שיחה) מאת ר. נוסטפסון, תר' נ. פינס. 2) ידידי המלך עמינדב (שיחה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 3) הרועה ובת המלך (אגדה) —הנ"ל, תר' י. ב. לבנר. 4) א] המלך אשר שנתו נגזלה, ב] פרחי ששון (אגדות)—הנ"ל, תר' הנ"ל. 5) ארבעים שודדים (אגדה ערבית)—תר' מ. סילמן. 6) שלשה אחים (שיחה)—ר. נוסטפסון, תר' נ. פינס. 7) רחוב הזהב (אגדה עברית)—ל. ויזל, תר' י. ב. לבנר. 8—10) א] עשר ואשר, ב] גדול העליליה (אגדות ערביות)—תר' הנ"ל. 11, 12) א] גמול ישרים או רחוב מיזל, ב] הרמב"ם והעלם האלם (אגדות עבריות)—ל. ויזל, תר' הנ"ל. 13) החבצלות (ספור)—רוטשיץ, תר' נ. פינס. 14) הכליף־החסידה (אגדה) — הויף, תר' י. ב. לבנר. 15) א] פרעה מלך מצרים (ספור הסטורי) — ד'ספירל, ב] בלב־ים (אגדה מדרשית)—תר' הנ"ל. 16) איש בלי לב (אגדה אנגלית)—תר' א. ליבושיצקי. 17) הדיג והדגה (אגדה בחרוזים) — א. ס. פושקין, תר' הנ"ל. 18) ל"ג בעומר (ספור) — ש. דינר. 19) הכלה האמתית (אגדה) — האחים גרים, תר' ש. ברמן. 20) יוחנן הנאמן (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 21, 22) א] תרח אוהב הכסף (ספור התולים), ב] עשיר אמלל (אגדה) —תר' מ. סילמן. 23) המלך שלמה ומשחקי השח־מט (אגדה מזרחית) — תר' א. ב. 24) לב אבן (אגדה עברית) —ל. פיליפזון, תר' פ. קפלן. 25) אח ואחות (ספור)—תר' הנ"ל. 26) גלית הנדיב (ספור)—תר' א. ליבושיצקי. 27) לבנת שלג (אגדה) — האחים גרים, תר' ש. ברמן. 28) השד ושלש שערות הזהב (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 29) א] בית היער, ב] הנחש הלבן (אגדות)—הנ"ל, תר' הנ"ל. 30) א] הברקת, ב] אשר ועני (ספורים)—י. ב. לבנר. 31—54) כל אגדות ישראל (חלק א', 24 חוברות) — הנ"ל. 55) ילד מצל (שיחה)—א. ברוסילובסקי. 56—58) משלי ילדים (3 חוברות) — שלמון. 59,60) מעשה בנבוכדנצר שנהפך לדב (ספור) — י. צ. לוין. 61—75) למען אחי הקטנים (שירים מקוריים ומתרגמים, 15 חוברות) — א. ליבושיצקי. 76 — 78) מיגון לשמחה (ספור)—כ. שמירט. תר' י. ב. לבנר. 79) ימים מקדם (ספור) — מ. הורליק. 80) ילדים עובדים (ג' ספורים: 1] יעקב, 2] ימימה, 3] רחבות)—י. גרזובסקי. 81—90) שיחות ילדים (10 חוברות) — י. שטינברג. 91—93) למך ולמך (ספור־אגדה)—י. צ. לוין. 94—95) נח בתבה (ספור־אגדה) — הנ"ל, 96—97) העצמות היבשות (ספור־אגדה) — הנ"ל. 98—99) הפחה הרועה (אגדת בני קדם) — תר' ב. רובינוק. 100) מעשה בבן מלך (אגדה)—הנ"ל. 101) א] החסידה, ב] החידה (אגדות)—האחים גרים, תר' ש. ברמן. 102) א] יקטן הנבון, ב] זלפה החכמה, ג] המסחר הטוב (אגדות)—הנ"ל, תר' הנ"ל. 103) א] מלך הר הזהב, ב] שלומית ושלמה (אגדות)—הנ"ל—הנ"ל. 104) א] ארון הזכוכית, ב] החתן השודד (אגדות)—הנ"ל, תר' הנ"ל. 105) עפר האילים (אגדה) —הנ"ל, תר' הנ"ל. 106) בת יחידה (ספור)—תר' א. ליבושיצקי. 107) המזמרה הקטנה (ספור)—תר' הנ"ל. 108) א] המשורר העני, ב] דבורה הזקנה (ספורים)—תר' הנ"ל. 109) מעשה בשלטן אחד (אגדה ערבית) —תר' הנ"ל. 110) א] המלאך הגואל, ב] הכוכבים שאבדו (פנטסיות)—תר' הנ"ל. 111—155) כל אגדות ישראל (חלק ב', 45 חוב')—י. ב. לבנר. 156) צפור־הזהב (אגדה)—האחים גרים, תר' ש. ברמן. 157) החיט אמיץ הלב (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 158) רמוצה (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 159) א] כפה אדומה, ב] הקציעה (אגדות)—הנ"ל, תר' הנ"ל. 160) רעת האווים (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 161—163) בני המלך והלביא (אגדה מזרחית, ג' חוב') — תר' ח. ד. רוזנשטיין. 164) דבורה (אגדה) — תר' פ. קפלן. 165) אי־הכוף (אגדה)—תר' א. רוזט. 166) חכמה נפלאה (ספור)—תר' חיים רבינוביץ. 167,168) א] רבי אליעזר בן הורקנוס (תולדה)—י. מיוחס, ב] מעשה באיש מופת (ספור) — ק. ל. סילמן. 169, 170) שולמית (אגדה, מימי שלמה מלך ישראל)—י. שטינברג. 171) א] גבה מעל גבה (משל), ב] המנדרין והבגדריחן (בדיחה)—תר' י. ב. לבנר.

מחיר כל נומר 4 ק'. פאר' לכל חוברת או לשלש ביחד 2 ק'; כל 5 נומרים בכרך קטן אחד מכ' בבד אדום מחירו 25 ק'. פאר' 4 ק'; כל 10 נומרים בכרך אחד מכ' 50 ק'. פאר' 6 ק'; כל 15 נומרים בכרך אחד מכורך הדר בבד 75 ק'. פאר' 10 ק'.

מחיר כל אגדות ישראל מאת י. ב. לבנר (מאשר מסעה"מ) (פורמט קטן) ח"א מכ' הדר 1.15 ר'. פאר' 14 ק'. קאפץ ח"ב בשני כרכים מכ' הדר כ"א 1.05 ר'. פארמא לכ"א 14 קאפ'.

מחיר ילקוט ספורים (י"ד ספורים) מאת י. ב. לבנר (מאשר מסעה"מ) 56 ק', מכ' הדר 70 ק'. פאר' 10 ק'.

II לנערים:

1] א—ב) מלחמת אחים (ספור ע"פ ו. הוגא). י. ב. לבנר.
2] ג) אגריפס הראשון (ציור הסטורי). א. ז. רבינוביץ.
3] ד—ה) השבוי בקוקז (ספור, טולסטוי) תר' הנ"ל.
4] ו—י) המוהיקני האחרון (ספור ע"פ קופר). י. ב. לבנר.
5] יא—יג) אי בורניא (ספור מסע ע"פ מיין־ריד). א. ז. רבינוביץ.
6] יד) בני משה (אגדה). ל. מקלר.
7] טו) הנדחים בירכתי צפון (ספור־מסע). תר' מ. ס. איזנשטדט.
8] טז—כ) מגבורי האומה (תולדות ישראל ע"י ביוגרפיות) 5 חוברות: 1) עזרא ונחמיה; 2) שמעון הצדיק וחוניו בנו; 3) יהודה המכבי; 4) שמעון בן שטח ושלומית אחותו; 5) הלל הבבלי (הזקן). ש. ברמן.
9] כא—כה) בן המלך והעני (ספור ע"פ מרק טוען). 5 חוברות. י. גרזובסקי.
10] כו—כט) האח העור (ספור ע"פ גרן). 4 חוברות. י. ב. לבנר.
11] ל) הצעד הראשון (ספור). תר' פ. קפלן.
12] לא—לה) מחיי הטבע (ספורים מחיי החיות, פ. ברנדל). 5 חוברות. תר' י. גרזובסקי.
13] לו—נ) מגבורי האומה (כנ"ל) 15 חוברות: 6) רבן גמליאל הזקן; 7) אלעזר בן חנניה הכהן ויוחנן בן לוי מגוש חלב; 8) רבי יוחנן בן זכאי 9) רבן גמליאל דיבנה; 10) רבי יהושע בן חנניה; 11) רבי טרפון; 12) רבי ישמעאל בן אלישע; 13) רבי עקיבה בן יוסף; 14) שמעון בר־כוכבא; 15) רבי מאיר; 16) רבן שמעון בן גמליאל; 17) רבי שמעון בן יוחאי; 18) רבי יוסי בן חלפתא; 19) רבי יהודה הנשיא, חוברת א'; 20) רבי יהודה הנשיא, חוברת ד'. ש. ברמן.
14] נא—נב) הנודד הקטן (ספור, ה. אמיצים). 2 חוב'. תר' א. ליבושיצקי.
15] נג—נד) ברונא הנודד (ספור). תר' א. הייבשוביץ.
16] נה) שני המלכים (ספור). תר' ב. רובינוק.
17] נו) נחל דמעה (אגדה קוקזית). תר' הנ"ל.
18] נז—נח) יונת המלכה (אגדה). תר' מ רודיוב.
19] נט—ס) חכמת העמים (מספורי לבזלי). תר' י. גרזובסקי.
20] סא—ע) מגבורי האומה (כנ"ל) 10 חוברות: 1) רבי חנינא בן חמא; 2) רב (אבא אריכא); 3) הנ"ל; 4) שמואל (ירחינאי); 5) רבי יוחנן בן נפחא; 6) הנ"ל; 7) רבי שמעון בן לקיש (ריש לקיש); 8) רב הונא ורב יהודה; 9) רבי אבוהו; 10) רבה ורב יוסף. שלמה ברמן.
21] עא—עג) 1) אהבת אם (ספור), 2) יחזקאל (ספור). י. שטינברג.
22] עד) 1) שכולה, 2) כתב הזובבים, 3) האח והאחות, 4) רחסיד והחסידה (מעשיות). הנ"ל.
23] עה) 1) שרח בת אשר, 2) צפורה (אגדות). י. שטינברג.
24] עו) 1) חץ תשועה, 2) מלת פלאים (אגדות). הנ"ל.
25] עז) 1) תמרים של חמשה עשר, 2) גזר הדין (אגדות). הנ"ל.
26] עח, עט) 1) צחוק שפתים (ספור), 2) האיף (ספור) י. ב. לבנר.
27] פ) במקום דרשה (מחזה לילדים). י. ת. טביוב.
28] פא) נשף פורים (מחזה לילדים במערכה אחת). מ. מונסביץ.
29] פב) החמסן הקטן (חזיון בעלילה אחת וחמשה מחזות). מ. הורליק.
30] פג—פד) מוסר נער רע (חזיון בשמונה עשר מחזות). תר' הנ"ל.
31] פה) העניים (חזיון בעלילה אחת וחמשה מחזות). תר' י. מ. זלקינד.
32] פו—צ) מחיי הטבע (ספורים מחיי החיות, פ. ברנדל). תר' י. גרזובסקי.
33] צא) מחיי הילדים בארץ ישראל (ספורים). חמדה בן־יהודה.

מחיר כל נומר 6 ק'. פאר' לאחד או לשנים 2 ק'; כל 5 נומרים מכ' בכריכה יפה 40 ק'. פאר' 6; כל 10 נומרים מכ' הדר 80 ק'. פאר' 10 ק'.

Издательство „ТУШІЯ“, Варшава. — Verlag „TUSCHIJAH“, Warschau.

Herausgeber u. Eigenthümer: Verlag „Tuschijah“. Verantwortlicher Redacteur S. M. Laser. Druck von Josef Fischer in Krakau.